

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ БІЗНЕСА ТА МЕНЕДЖМЕНТА

Галузь знань	17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації
Шифр та назва спеціальності	172 Телекомунікації та радіотехніка
Назва освітньо-професійної програми	Телекомунікації та радіотехніка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Телекомунікацій та радіотехніки
Кафедра	Менеджменту та маркетингу
Статус навчальної дисципліни	ОК-26 ОПП «Телекомунікації та радіотехніка»
Форма навчання	Денна

Викладачі

Борисевич Євгенія Георгіївна
etigrova@gmail.com

Старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни

Дисципліна «Основи бізнеса та менеджмента» має міждисциплінарний характер. Навчання спрямовано на:

- 1) формування у здобувачів вищої освіти сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту та бізнесу;

	<ol style="list-style-type: none"> 2) формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, операторами електронних комунікацій, постачальниками електронних комунікаційних послуг; 3) набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації, а також операторів та постачальників електронних комунікаційних послуг, прийняття адекватних управлінських рішень на основі знання методології та технологій прийняття та реалізації рішень, а також чинників, що впливають на цей процес; 4) формування здатності визначити доцільність інвестицій в бізнес який бізнес, а також в бізнес по наданню електронних комунікаційних послуг, здатність розробити бізнес-план розвитку організації чи бізнес-план створення власного бізнесу; 5) формування здатності визначити ефективність впровадження сучасних інформаційних CRM - систем в діяльність організації з метою підвищення її клієнтоорієнтованості. 6) набуття навичок з проведення ділової оцінки персоналу будь-якої організації, а також персоналу, який працює в сфері електронних комунікацій; 7) формування здатності самостійного пошуку й обробки відомостей та даних, необхідних для якісного виконання професійних завдань, вміння працювати з інформаційними та іміджевими комунікативними потоками; 8) набуття навичок у здобувачів вищої освіти презентації себе як фахівця, здатного за допомогою сучасних комунікативних зв'язків підвищити бізнес-репутацію компанії.
Мета дисципліни	<p>–формування системних знань в сфері сучасного менеджменту, опанування знаннями з побудови ефективної організації, виявлення факторів, що здійснюють вплив на управлінську діяльність підприємств різних форм власності, операторів, постачальників електронних комунікаційних послуг та на прийняття управлінських рішень, аналіз та оцінка ступені впливу цих факторів, спираючись на теорію і практику менеджменту, а також сформувати систему професійних знань, практичних вмінь та навичок щодо процесу створення власного бізнесу, оцінки його ефективності та ризиків його ведення.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу .</p> <p>ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях,</p> <p>ЗК-3. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК-4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність працювати в команді.</p> <p>СК-1. Здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства.</p> <p>СК-2. Здатність вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційно- комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки.</p> <p>СК-3. Здатність використовувати базові методи, способи та засоби отримання, передавання, обробки та зберігання інформації.</p>

	<p>СК-4. Здатність здійснювати комп'ютерне моделювання пристроїв, систем і процесів з використанням універсальних пакетів прикладних програм.</p> <p>СК-5. Здатність використовувати нормативну та правову документацію, що стосується інформаційно-телекомунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем (закони України, технічні регламенти, міжнародні та національні стандарти, рекомендації Міжнародного союзу електров'язку і т.п.) для вирішення професійних завдань.</p> <p>СК-6. Здатність проводити інструментальні вимірювання в інформаційно-телекомунікаційних мережах, телекомунікаційних та радіотехнічних системах.</p> <p>СК-7. Готовність до контролю дотримання та забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>СК-8. Готовність сприяти впровадженню перспективних технологій і стандартів.</p> <p>СК-9. Здатність здійснювати приймання та освоєння нового обладнання відповідно до чинних нормативів.</p> <p>СК-14. Готовність до вивчення науково-технічної інформації, вітчизняного і закордонного досвіду з тематики інвестиційного (або іншого) проекту засобів електронних комунікацій та радіотехніки.</p>
Результати навчання	<p>ПРН-1. Знання теорій та методів фундаментальних та загально інженерних наук в об'ємі необхідному для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у системах та мережах електронних комунікацій,</p> <p>ІТРН-2. Вміння застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів., чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у системах та мережах електронних</p> <p>ПРН 3. Вміння застосовувати знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, обчислювальної і мікропроцесорної техніки та програмування, програмних засобів для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у телекомунікаційних системах та мережах.</p> <p>ПРН 4. Здатність брати участь у створенні прикладного програмного забезпечення для елементів (модулів, блоків, вузлів) телекомунікаційних систем, інфокомунікаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо</p> <p>ПРН-14. Вміння управлінсько -організаційної роботи у колективі (бригаді, групі, команді тощо), вміння оцінювати та розподіляти завдання між співробітниками та нести відповідальність за результати своєї та колективної роботи.</p> <p>ПРН-15. Здатність ініціювати ідеї та пропозиції щодо підвищення ефективності управлінської, виробничої, навчальної та іншої діяльності.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). Для денної форми навчання: лекції – 20 годин, практичні заняття –24 години, самостійна робота – 76 годин.
Форма підсумкового контролю	екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 6-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	<p><i>Сутність, роль та методологічні основи менеджменту</i></p> <p>Сутність категорій управління та менеджменту. Цілі, завдання, принципи і методи менеджменту. Розвиток управлінської науки в світі, еволюція теорії і практики менеджменту. Історичний розвиток передумов сучасного менеджменту, сучасні теорії менеджменту, проблеми і вимоги сучасного менеджменту.</p>
Тема 2.	<p><i>Організація як об'єкт управління</i></p> <p>Поняття організації та її види, загальні риси організацій, етапи життєвого циклу організації, класифікація, правовий статус діяльності організації (на прикладі оператора телекомунікацій та постачальника електронних комунікаційних послуг). Внутрішнє середовище організації, характеристика складових внутрішнього середовища організації. Зовнішнє середовище організації, характеристика складових зовнішнього середовища організації. Характеристика факторів впливу зовнішнього середовища на діяльність організації, аналіз можливих наслідків такого впливу на прикладі діяльності постачальника електронних комунікаційних послуг. Поняття ефективності діяльності організації на основі аналізу її економічних показників. Основні типи організаційних структур. Проектування організаційних структур</p>
Тема 3.	<p><i>Функції менеджменту</i></p> <p>Поняття та класифікація функцій менеджменту, загальні та конкретні функції менеджменту. Функція планування: міст планування як функції менеджменту, сутність планування і його місце в менеджменті підприємства, види планування та їх взаємозв'язок, характеристика бізнес-планування в організації, його економічний сенс, основні завдання та розділи бізнес-плану. Функція мотивації: поняття мотивації, потреби, винагороди, закон результату. Змістові теорії мотивації (теорія ієрархії потреб Маслоу, теорія Алдерфера, теорія потреб Мак-Клеланда, двофакторна модель Герцберга), процесуальні теорії мотивації (теорія очікувань Врума, теорія справедливості, комплексна процесійна теорія Портера і Лоулера). Функція контролю: поняття та сутність контролю, види, процес та етапи контролю, система контролю. Контроль та аудит.</p>
Тема 4.	<p><i>Особливості функціонування електронних комунікаційних мереж та операторів електронних комунікацій</i></p> <p>Характеристика електронних комунікаційних мереж операторів. Послуги та служби електронних комунікацій. АТ «Укртелеком» як провідний оператор електронних комунікацій. Організаційна структура оператора. Порядок розподілу функцій управління на прикладі філії АТ «Укртелеком».</p>

Тема 5.	<p>Основи стратегічного менеджменту. Визначення сенсу стратегії в менеджменті. Різновиди стратегій. Стратегічний аналіз підприємства. Зміст стратегічного аналізу середовища підприємства. Аналіз можливостей і загроз. Аналіз привабливості галузі і конкуренції в ній. Портфельні інвестиції та управління стратегічною позицією підприємства Поняття «портфель підприємства» у стратегічному управлінні та мета його розробки. Використання матриць І. Ансоффа, BCG, GE/McKinsey, DPM, A.D. Little, Хассі, А. Томпсона та А. Дж. Стрікланда. SPACE – аналіз. Стратегія розвитку операторів електронних комунікацій.</p>
Тема 6	<p>Загальні відомості про бізнес. Правові аспекти ведення бізнесу Ідентифікація бізнесу як інформаційної системи. Визначення основних ознак бізнесу: суб'єкти бізнесу та їх інтереси. Формули бізнесу та складові підприємницького бізнесу. Умови і принципи підприємницької діяльності. Зміст малого бізнесу. Особливості розвитку малого підприємництва. Ідентифікація підприємницького бізнесу за змістом і типами. Правове забезпечення розвитку підприємництва на сучасному етапі. Права, обов'язки і відповідальність власника бізнесу. Основні розділи та зміст статуту суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи.</p>
Тема 7	<p>Організаційні аспекти створення і ведення бізнесу. Технологія заснування власної справи. Ідентифікація організаційно-правових форм підприємництва. Здійснення державної реєстрацію підприємницької діяльності: державна реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців. Заповнення документів для державної реєстрації приватного підприємця. Причини та процедура припинення підприємницької діяльності, обмеження на ведення підприємницької діяльності.</p>
Тема 8	<p>Використання та призначення КВЕД (кодів видів економічної діяльності). Ліцензування підприємницької діяльності Розуміння сутності та призначення кодів видів економічної діяльності, їх використання. Перелік документів необхідних для зміни та додавання кодів видів економічної діяльності. Види господарської діяльності, які потребують ліцензування. Перелік документів необхідних для отримання ліцензії. Порядок анулювання ліцензії та підстави для переоформлення ліцензії. Норми за Норми та відповідальність за порушення у сфері ліцензування господарської діяльності</p>
Тема 9.	<p>CRM як ефективна система удосконалення клієнтоорієнтованості при веденні бізнесу. Визначення основного сенсу CRM- систем. Базові принципи побудови CRM-системи. Можливості CRM у діяльності оператора електронних комунікацій. Створення інтегрованої інфраструктури CRM. Різновиди CRM-рішень. Аналіз клієнтоорієнтованості та оцінка доцільності впровадження CRM-систем для постачальників електронних комунікаційних послуг. Оцінка ефективності інвестицій у впровадження та застосування CRM- систем в діяльності постачальників електронних комунікаційних послуг.</p>
Тема 10	<p>Вибір ніші для бізнесу та формування бізнес-ідей. Особливості складання бізнес-плану. Вибір ніші для бізнесу, особливості виявлення вільних ніш; актуальні і прибуткові ніші для бізнесу. Елементи та джерела бізнес-ідей, особливості генерування ідей бізнесу. Фактори, пов'язані з провалами реалізації бізнес-ідей, аналіз особистих переваг при виборі ніш.</p>

	Досліджувати основні положення бізнес-планування. Основні етапи підготовки до складання бізнес-плану. Методи прогнозування обсягів продаж. Визначення показників ефективності бізнес-плану та їх оцінка з точки зору привабливості для інвестора (на прикладі розвитку електронної комунікаційної мережі постачальника електронних комунікаційних послуг)
Тема 11	<i>Цілі та основні принципи бізнес-планування</i> Теоретичні основи бізнес-планування. Загальні відомості про бізнес-план: сутність, призначення, етапи здійснення. Цілі й принципи складання бізнес-плану. Типологія бізнес-планів, секторальні й територіальні особливості. Специфіка бізнес-планування: іноземний та вітчизняний досвід.
Тема 12	<i>Бізнес-планування</i> Структура бізнес-плану, вимоги до його складу. Аналіз стану галузі; напрямки та задачі проекту. Сутність проекту, характеристика товару чи послуги. Аналіз ринку, характеристика потенційних споживачів продукції та конкурентів, розмір ринку та його ріст. План маркетингу, цінова політика. Виробничий план, характеристика виробничого процесу, джерела постачання сировини, матеріалів, обладнання та кадрів. Організаційний план. Характеристика ступеню ризику проекту. Фінансовий план, точка беззбитковості виробництва.
Тема 13	<i>Формування потоку грошових коштів по бізнес-проекту</i> Притоки і відтоки коштів. Формування потоку грошових коштів (Cash Flow, CF) по проекту. Урахування виду фінансування і його параметрів при формуванні потоків грошових коштів. Регулярні та нерегулярні потоки
Тема 14	<i>Менеджмент якості в бізнесі.</i> Основні визначення і поняття в стандартах якості. Практичне використання сучасних підходів до управління якістю. Основні визначення і поняття, що використовуються в стандартах ISO. Особливості побудови систем управління якістю в бізнесі.
Тема 15	<i>Управління персоналом організації в процесі функціонування організації</i> Адаптація персоналу до перетворень. Підвищення компетентності й поінформованості персоналу. Алгоритм розробки моделі компетенцій для певних категорій персоналу організації , а саме оператора електронних комунікацій.

Список рекомендованих джерел

1. Борисевич Є.Г. Галан Л.В., Інформаційні та комунікаційні технології в менеджменті та маркетингу: навчальний посібник, рекомендовано до друку Навчально-методичною. Радою Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку, протокол №4 від 05 березня 2024 р., ДУІТЗ, видано ФОП Бондаренко М.О., вул, В. Арнаутська, 60, Одеса – 2024, 112 с
2. Борисевич Є.Г. Галан Л.В., Тренінг курс з організації командної роботи: навчальний посібник, рекомендовано до друку Навчально-методичною. Радою Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку, протокол №4 від 05 березня 2024 р., ДУІТЗ, видано ФОП Бондаренко М.О., вул, В. Арнаутська, 60, Одеса – 2024, 100 с
3. Коваленко І. М., Коваленко М. П., Коршунов В. С. Менеджмент: підруч. для студентів спец. менеджмент, економіка підприємства; за заг.

ред. Коваленко М. П. Одеса : видавництво «Букаєв », 2017. –361 с.

4. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.
5. Менеджмент. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. Львів, Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
6. Борисевич Є.Г. Підвищення клієнтоорієнтованості локальних провайдерів телекомунікацій на основі застосування CRM-систем/ Галан Л.В., Борисевич Є.Г.// «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Економіка»): журнал. 2023. № 2(16). С. 57-70. DOI:: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-2\(16\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-2(16))
7. Борисевич Є.Г. Оцінка ефективності інвестицій щодо впровадження і застосування CRM-систем в діяльності локальних провайдерів телекомунікацій / Галан Л.В., Борисевич Є.Г.// «Актуальні питання у сучасній науці» (Серія Економіка): журнал.2023 №3 (9).С. 26-39. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-3\(9\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-3(9))

Інформація про консультації

Щопонеділка у вересні-грудні 2024 року з 14⁰⁵ до 15²⁰ год., онлайн : Ідентифікатор конференції ZOOM 785 8189 3345 Код доступу JbXV2k – старший викладач Є.Г. Борисевич

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		

0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		
------	---	--	---	--	--

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unichек**.

Умови зарахування пропущених занять: здобувачам освіти необхідно шляхом відвідування консультацій відпрацювати пропущені заняття та здати всі передбачені завдання.